

HØRING OM JUSTERING AV HOVEDGUDSTJENESTEN OG ALMINNELIGE BESTEMMELSER Fra Tonsen menighet i Oslo bispedømme.

Hørings spørsmål

1a: Hvordan mener dere gudstjenestereformen har påvirket gudstjenestelivet i deres menighet og i Den norske kirke?

- Allerede før gudstjenestereformen har Tonsen menighet hatt stor grad av involvering og variasjon i gudstjenestelivet. Innarbeidede gode rutiner med en kombinasjon av gjenkjennelse og variasjon gjennom året har vært beholdt.
- Tonsen menighet valgte å gjøre sin vedtatte ordning enkel, men fleksibel. Vi har beholdt mange kvaliteter fra tidligere liturgi.
- Våre tall når det gjelder gudstjenestedeltakelse har vært stabile i mange år.
- Vi har et stort antall mennesker på gudstjenestene og har vi lagt vekt på enkelhet og gjenkjennelse – også for dem som kommer sjelden til kirke. Vi har ønsket å unngå unødig fremmedgjøring.
- Når det gjelder Den norske kirke generelt, er det et stort problem at folk ikke kjenner seg igjen fra sted til sted – noe som særlig er fremmedgjørende i et samfunn der folk flytter oftere, samt for dåpsfølger som er gjester i andre kirker enn sin egen.

1b: Hva har fungert godt, og hva har fungert dårlig ved gudstjenestereformen?

Positivt:

- Muligens noe større bevissthet rundt gudstjenesteforberedelsene.

Negativt:

- Godkjenningsordningen oppleves unødvendig og byråkratiserende. Vi har sett tendenser til at man i stedet for tradisjonelle kreative prosesser i gudstjenestearbeidet innenfor gitte rammer har blitt stående fast i diskusjoner om ordlyden i vedtak godkjent av biskopen.
- Noen mener reformen har vært en sløsing med tid og menneskelige ressurser og engasjement.
- Til sammenligning: Det blir påpekt at Trosopplæringsreformen har forandret gudstjenestene mye mer - og på en mer positiv måte!

1c: Hvilke av de momentene som er nevnt ovenfor mener dere vi særlig bør rette vår oppmerksomhet mot i gudstjenestearbeidet fremover?

- Vi ønsker oss en solid og enkel liturgi felles for Den norske kirke – uten godkjenningsordning. Ordningen bør romme mulighet for variasjoner fra søndag til søndag. Ordningen bør ha tydelige fellestrekk for hele Den norske kirke – slik at folk kjenner seg igjen fra sted til sted.
- Vi mener at det er naturlig med lokalt ansvar innenfor vedtatte liturgier for Den norske kirke. Når menigheten holder seg innenfor det som er kvalitetssikret og godkjent for hele Den norske kirke, bør man kunne velge fritt av det foreliggende liturgiske materialet.

1d: Hvilke behov ser dere for et mer variert gudstjenesteliv med ulike former for gudstjenester?

- Tonsen menighet har allerede gjennom mange år innarbeidede tradisjoner for variasjon i gudstjenestelivet gjennom en års-syklus.

Høringsspørsmål 2: Mener dere at det er behov for å justere eller presisere noe ved prosedyren for hvordan menighetens lokale grunnordning utarbeides og vedtas (jf. Alminnelige bestemmelser)?

Hva bør endres?

- Det virker unødvendig og byråkratiserende at biskopen skal godkjenne en lokal grunnordning så lenge menigheten holder seg til vedtatte liturgier for Den norske kirke. Dette blir for detaljert. Se for øvrig høringssvar pkt.1.

Høringsspørsmål 3e: Er dere enige i at samlingsbønnen ikke lenger blir obligatorisk, men et valgfritt ledd?

- Vi setter pris på samlingsbønnen og kommer til å bruke den fremover. Vi mener den kan være valgfri.

Høringsspørsmål 3 f: Har dere endringsforslag eller kommentarer til leddet syndsbekjennelse i høringforslaget?

- Vi liker følgende innledning til syndsbekjennelsen: *Guds barmhjertighet er stor. La oss bøye oss for Gud og bekjenne våre synder.*

Høringsspørsmål 3 i: Er dere enige i at ledd 8 Dagens bønn blir obligatorisk i alle hovedgudstjenester, og ikke et valgfritt ledd?

- Vi er enig i at Dagens bønn er obligatorisk.
- Det er mulig at Dagens bønn kunne ha en versjon for hver av de tre tekstrekkene. Enkelte av bønnene ligger veldig tett på evangelieteksten i én av tekstrekkene og passer dårligere på de andre to.

Høringsspørsmål 3 j: Gi eventuelt andre kommentarer til høringstema 3?

- Mange opplever at informasjon gitt før gudstjenesten begynner, er et uromoment som ikke stemmer sinnet til andakt.
- Noen refleksjoner vedrørende å gjøre det obligatorisk å stå ved inngangssalme og slutningssalme: På den ene side mener vi at det er godt for salmesangen å stå mens man synger. På den andre side har vi visse betenkeligheter: Vi ønsker ikke å øke følelsen av å være utenfor for de som bruker i rullestol og som av ulike grunner har problemer med å stå (gravide, eldre, ...). Etter en lang stund i nattverd-kø kan det være behov for å hvile beina et øyeblikk før man går over til velsignelsen. Vår gudstjenestemenighet rommer mennesker med svært ulike fysiske forutsetninger. Kanskje bør det være valgfritt om man skal stå eller sitte ved inngangssalme og slutningssalme. Det kan være behov for lokale vurderinger.

Høringsspørsmål 4: Har dere endringsforslag eller kommentarer til hoveddel II. Ordet?

- Vi mener at et hallelujaomkvad ved evangelielæsningen bør være enkelt å synge med på – også for den som sjelden er i kirken eller som er på besøk i forbindelse med dåp.
- Helst bør man ha et felles halleluja-ledd for hele Den norske kirke (tilsvarende det man hadde før første tekstlesning i forrige liturgi da man sang: *Gud være lovet. Halleluja, halleluja, halleluja*).
- Vi mener at man ikke skal ha menighetssvar for de to første lesningene.

Høringsspørsmål 5a: Kommenter gjerne nattverdpraksisen i menighetene i dag med tanke på særkalk og/eller intinksjon og med tanke på mottakelse av nattverd stående eller knelende på alterringen/altersranken?

- Praksisen ved nattverdutdelingen i Tonsen kirke har endret seg i retning av oftere intinksjon av tre grunner:
 - Det store antall nattverdgjester
 - Vi har trappetrinn opp til alterringen – og i forsamlingen er det mange, yngre og eldre, som har problemer med trappen
 - Barnas deltagelse: En munnfull vin oppleves ubehagelig for en del barn (selv om vi har alkoholfri nattverdvin)

Det er gode grunner for en praksis der nattverden har karakter av et måltid med brød og vin, men ovenfor nevnte praktiske omstendigheter har gjort at nattverden oftere skjer ved intinksjon.

Det blir også påpekt at ingen av de brukte former for nattverd ligner det man forbinder med et måltid.

Høringsspørsmål 5b: Gi gjerne kommentarer til valgene av ordene som er foreslått.

- Vi setter pris på valgfrihet.
- Vi registrerer at man i samme liturgi veksler mellom å bruke ordet *kropp* og ordet *legeme* – og at det ved utdelingen er valgfritt. For mange oppleves *legeme* som et ord som passer i en religiøs sammenheng. For andre oppleves ordet *kropp* viktig fordi det tydeligere viser til noe fysisk. Ved å bruke begge ordene beholder man et rikere norsk språk hvor man har flere ord for samme sak.

Høringsspørsmål 5c: Er dere enige i at takkofferet inngår i nattverdliturgien, og ikke i forbønnsleddet?

- Vi er enig.

Høringsspørsmål 5e: Har dere kommentarer eller endringsforslag til ledd 19 og 20 i høringsforslaget?

- Vi mener begge elementene, både brød og vin, hører med.

Høringsspørsmål 7: Har dere kommentarer eller endringsforslag til hoveddel IV. Sendelse?

- Se kommentarer ovenfor til det å stå under siste salme.